

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут

Кафедра містобудування

СИЛАБУС

освітнього компонента – ОК 8

Навчальна дисципліна– Містобудівне проектування

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП «Містобудування»	
Обсяг дисципліни	18,5 кредитів ECTS (555 академічних годин)	
Види аудиторних занять	практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Курсові проекти	
Форми семестрового контролю	Залік	

Викладачі:

Глазирин Владимир Львович Проф.каф. МБ, Крижантовська Оксана Анатоліївна
krizhantovskaya_oksana@ogasa.org.ua

стр.вик. каф МБ, Кисельова Ганна Володимирівна стр.вик. каф МБ. mb@ogasa.org.ua

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМКІ РАЦІОНАЛЬНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СЕЛИЩА ТА МІСТА.**

Наприклад: Вміння використовувати розрахунку щільності населення житлових кварталів (житлової групи) з повним комплексом міського обслуговування диференційовано у відповідності з їх містобудівними умовами.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Історія містобудування, Інженерний благоустрій територій і транспорт, Типологія та промислова інфраструктура міст і міських агломерацій.

Програмні результати навчання:

ПРН5. Використовувати найбільш ефективні класифікації енергозберігаючих систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря.

ПРН9. Аналізувати та розробляти проекти містобудівних об'єктів, проектну документацію. Застосовувати в проектуванні сучасні технічні засоби, в тому числі і комп'ютерне проектування; організувати співпрацю з фахівцями суміжних галузей; проводити авторський нагляд за зведенням запроектованих об'єктів; впорядковувати матеріали для складання кошторису.

ПРН12. Демонструвати вміння доводити результати досліджень та проектування до колег, публічно представляти, захищати результати своїх досліджень, обговорювати їх; використовувати сучасні засоби візуальної презентації результатів дослідження та проектних розробок.

ПРН13. Використати методику передпроектного наукового містобудівного дослідження, засновану на принципах міждисциплінарних зв'язків; використати результати наукових передпроектних досліджень в об'єктах експериментального і реального містобудівного проектування.

ПРН14. Використовувати методи наукових містобудівних досліджень в умовах виробничої діяльності; описати архітектурно-просторові принципи організації забудови; показати функціонально-планувальні особливості проектування різноманітних типів містобудівних об'єктів.

ПРН15. Визначати та застосовувати методи реалізації творчої задачі з урахуванням вирішення складних архітектурно-художніх, функціональнопланувальних і конструктивно-технологічних завдань; знати послідовність та правила виконання проектної містобудівної документації.

ПРН16. Аналізувати теоретичні знання щодо розвитку промислової інфраструктури міста та міських агломерацій; виявляти нові концепції та проблеми промислової інфраструктури на сучасному етапі; аналізувати сучасний стан промислових міст та проектувати містобудівні промислові об'єкти; обґрунтовувати висновки та пропозиції щодо реконструкції та реновації сучасних промислових міст.

ПРН18. Визначити компоненти міського ландшафту, сучасні технології, що застосовуються для озеленення та благоустрою міських територій; визначити основні закономірності сприйняття ландшафтних композицій, а також нормування міських насаджень. Проектувати об'єкти ландшафтної архітектури в міському середовищі; проектувати відкриті простори в житловому середовищі.

ПРН19. Застосувати основні поняття і науковий апарат структурного аналізу для вирішення проблем просторової організації міст. Виявити та оцінити проблеми містобудівного середовища; визначити взаємозв'язок між якістю життя людей і навколишнім їх містобудівним середовищем; застосовувати сучасні методи

соціологічного дослідження в містобудуванні. Аналізувати та розробляти науково-дослідну документацію та проекти реконструкції міських територій з аутентичною реставрацією історичної забудови; володіти навичками проектування та реконструкції транспортної системи міста

Диференційовані результати навчання:

знати:

- методи містобудівного аналізу міських територій;
- теоретичні і практичні основи містобудівного проектування комплексної забудови житлових районів, мікрорайонів (кварталів); суспільного простору міста;
- основи естетичного сприйняття навколишнього середовища.

володіти:

- методикою функційного зонування території з урахуванням землекористування, зон різних рангів (головні, загальноміські, районні, місцеві);
- методикою формування вуличної мережі сельбищних та житлових районів з урахування основних напрямків міського транспортного тяжіння у місті;
- методикою розрахунку щільності населення житлових кварталів (житлової групи) з повним комплексом міського обслуговування диференційовано у відповідності з їх містобудівними умовами

вміти:

- самостійно застосовувати методи проектування територіально-просторової структури житлових районів, мікрорайонів (кварталів);
- розробляти архітектурно-містобудівну композицію житлового мікрорайону, його функціональну основу з урахуванням протипожежних, санітарно-гігієнічних вимог та охорони навколишнього середовища;
- формувати комфортне міське середовище з урахуванням повного комплексу установ і підприємств обслуговування;
- створювати естетично привабливий ландшафтний дизайн прибудинкової території житлової групи.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин	
		Практичні	Самостійна
	ЧАСТИНА I. Квартал, вулиця, площа в історично сформованому середовищі.		
1.1.	Вивчення умов завдання на проектування. Вибір ділянки. Збір вихідних матеріалів (геоз'йомка, фотофіксація ділянки). Вивчення нормативної і довідкової літератури. Аналіз сучасного досвіду проектування.	12	10

1.2	Перед проектні дослідження.. Виявлення ключових містобудівних проблем ділянки проектування, аналіз шляхів їх вирішення.	12	10
1.3	Розробка аналітичних містобудівних схем	12	10
1.4	Оформлення графічної і текстової частини містобудівного аналізу	12	12
1.5	Аналіз сучасних тенденцій проектування об'єктів громадських просторів в історично сформованому середовищі	12	10
1.6	Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення територій кварталу, вулиці, площі в історично сформованому середовищі під створення громадського простору	12	10
1.7	Розробка варіантів містобудівних схем територій кварталу, вулиці, площі в історично сформованому середовищі під створення громадського простору	12	10
1.8	Оформлення графічної і текстової частини ескізного проекту територій кварталу, вулиці, площі в історично сформованому середовищі під створення громадського простору	12	12
	Всього	96	84
ЧАСТИНА II. Реновація території мікрорайону (житлового кварталу) на 10-15 тис. мешканців.			
2.1	Вивчення умов проектного завдання. Вибір ділянки. Збір ісходних матеріалів (геоз'йомка, фотофіксація ділянки). Вивчення нормативної і довідкової літератури. Аналіз сучасного досвіду проектування.	12	8
2.2	Перед проектні дослідження. Розрахунок балансу території району. Розробка схеми організації громадського обслуговування району; розміщення зупинок міського транспорту. Виявлення ключових проблем проектування подібних об'єктів, аналіз шляхів їх вирішення. Оформлення реферату.	12	8
2.3	Розрахунок балансу території житлового мікрорайону (кварталу) - визначення площі під житлові будівлі і паркінг (з урахуванням її передбачуваної поверховості; ділянок підприємств і установ громадського обслуговування, інженерних споруд і зелених насаджень.	12	9
2.4	Ескізна розробка розпланування і забудови житлового мікрорайону (кварталу). Виконання творчих ситуаційних вправ (клаузур). Етап творчого пошуку.	12	9
2.5	Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення житлового мікрорайону (кварталу) на основі прийнятого функціонального зонування району	12	9
2.6	Оформлення графічної і текстової частини ескізного проекту розпланування і забудови житлового мікрорайону (кварталу)	12	10
2.7	Ескізна розробка планувальної структури житлової групи. Виконання творчих ситуаційних вправ (клаузур)	12	8
2.8	Оформлення графічної і текстової частини ескізного проекту благоустрою прибудинкової території житлової групи.	12	8

	Всього	96	69
ЧАСТИНА III. Перед проектний аналіз із розробкою концепції формування та розвитку містобудівного об'єкта.			
3.1	Вивчення умов проектного завдання. Вибір ділянки. Збір ісходних матеріалів (геоз'йомка, фотофіксація ділянки). Вивчення нормативної і довідкової літератури. Аналіз сучасного досвіду проектування.	12	15
3.2	Перед проектні дослідження. Розрахунок баланс території району. Оформлення реферату.	12	15
3.3	Розрахунок балансу території з урахуванням її передбачуваної поверховості; ділянок підприємств і установ громадського обслуговування, інженерних споруд і зелених насаджень.	12	15
3.4	Ескізна розробка розпланування і забудови містобудівного об'єкта. Виконання творчих ситуаційних вправ (клаузур). Етап творчого пошуку.	12	15
3.5	Розробка варіантів об'ємно-просторового рішення житлового мікрорайону (кварталу) на основі прийнятого функціонального зонування району	12	20
3.6	Оформлення графічної і текстової частини ескізного проекту розвитку містобудівного об'єкта.	12	20
3.7	Ескізна розробка планувальної структури житлової групи. Виконання творчих ситуаційних вправ (клаузур)	12	19
3.8	Оформлення графічної і текстової частини концепції формування та розвитку містобудівного об'єкта.	12	10
	Всього	96	129

Критерії оцінювання та засоби діагностики ЧАСТИНА I.

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «**Містобудівне проектування**» частина 1, складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Курсовий проект	1	30	50
Контроль знань:			
- Реферат	1	15	30
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	15	20
Разом		60	100

Критерії оцінювання та засоби діагностики ЧАСТИНА II.

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «**Містобудівне проектування**» частина 2, складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість	Максимальна кількість
Засоби оцінювання	Кількість у		

	семестрі	балів	балів
Курсовий проект	1	25	40
Контроль знань:			
- Реферат	1	15	30
- Участь у НДР (доповідь-презентація)	1	5	10
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	15	20
Разом		60	100

Критерії оцінювання та засоби діагностики ЧАСТИНА III.

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «**Містобудівне проектування**» **частина 3**, складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Курсовий проект	1	25	40
Контроль знань:			
- Реферат	1	15	30
- Участь у НДР (доповідь-презентація)	1	5	10
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	15	20
Разом		60	100

Розрахунково-графічну роботу передбачено з теми «Містобудівне проектування».

Робота складається з двох частин: графічної та пояснювальної записки,

Графічна частина складається з трьох аркушів А-1 формату, пояснювальна записка мінімум з 10 аркушів.

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи[1,2,3].

Підсумковий контроль знань проводиться по виконаній графічній роботі та у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. О.С. Савицька, Г.В. Кисельова, Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни "Містобудівне проектування", на тему: "Квартал, вулиця, площа в історично сформованому середовищі" для студентів освітнього рівня - магістр, спеціальності 191 - Архітектура та містобудування освітньо - професійної програми «Містобудування» ОДАБА. – Одеса, 2021, 16 с.
2. О.С. Савицька, В.Л. Глазирін, О.А. Крижантовська, Г.В. Кисельова Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни "Містобудівне проектування", на тему: "Реновація територій мікрорайону (житлового кварталу) на 10-15 тис. жителів", для студентів освітнього рівня - магістр, спеціальність 191 - Архітектура і містобудування спеціалізація "Містобудування" ОДАБА. – Одеса, 2019, 27 с.

3. С. Савицька, О.А. Крижантовська, Г.В. Кисельова
Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни
"Містобудівне проектування", на тему: "Перед проектний аналіз із розробкою
концепції формування та розвитку містобудівного об'єкта.
", для студентів освітньо рівня - магістр, спеціальність 191 - Архітектура і
містобудування спеціалізація "Містобудування" ОДАБА. – Одеса, 2021, 22 с.
4. Гетун Г., Плоский В. Архітектура будівель та споруд. Книга 2. Житлові
будинки. - Рута. 2017г. 736с.
5. 4Гнесь І. П. Багатоквартирне житло: тенденції еволюції. Монографія. - Львів:
Видавництво Львівської політехніки, 2013. 652 с.
6. Грицюк Л. С. та ін. Проектування закладів харчування. Навчальний посібник.
-Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 184 с.
7. Дідик В. В., Максим'юк Т. М. Естетика та композиція ландшафту.
Проектування ландшафтних об'єктів: композиція та естетичні засади.
Навчальний посібник. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 244
с
8. Ежов В.И., Ежов С.В., Ежов Д.В. Архитектура общественных зданий и
комплексов.- Киев: 2006.
9. Заварихин, С. П. Архитектура: композиция и форма : учебник для вузов —
Юрайт, 2019. 186 с.
10. Косицкий Я. В. , Благовидова Н. Г. Основы теории планировки и
застройки городов. – М. : Архитектура-С, 2007. – 76с.
11. Крашенинников А.В. Градостроительное развитие жилой застройки:
исследование опыта западных стран. - Архитектура-С, 2005.
12. Петришин Г. П.,. Посацький Б. С, Криворучко Ю. І. та ін.
Містобудівне проектування. Частина І: Місто як об'єкт проектування
Навчальний посібник - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 328
с.
- 13.Петришин Г. П.,. Посацький Б. С, Криворучко Ю. І. та ін.
Містобудівне проектування. Частина ІІ: Проектування структурних елементів
міста
- 14.Навчальний посібник - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 288
с.
15. Солодилова Л.А., Трухачева Г.А. Многофункциональный жилой комплекс:
Учебное пособие/ под общ.ред. Л.А.Солодиловой; - М.: Издательство
Ассоциации строительных вузов, 2009. – 152 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Державні Будівельні норми України. Планування та забудова територій. ДБН
Б.2.2-12:2019, Мінрегіон України, Київ, 2019.
2. Державні Будівельні норми України. Б.1.1-22:2017 Склад та зміст плану
зонування території ; «Діпромісто» 2017.

3. Державні Будівельні норми України. Б.2.2-5:2011 Благоустройство територій; Мінрегіон України, Київ, 2011.
4. Державні Будівельні норми України. В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів; Мінрегіон України, Київ, 2018.
5. Державні Будівельні норми України. В.2.3-15:2007 Споруди транспорту. Автостоянки і гаражи для легкових автомобілів; Мінрегіон України, Київ, 2007
6. Державні Будівельні норми України. В.2.2-15-2005 Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення; Державний комітет України з будівництва та архітектури Київ – 2005.
7. Державні Будівельні норми України. Склад та зміст плану зонування території. ДБН Б.1.1-22:2017, Мінрегіон України, Київ, 2018